

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри правового
регулювання економіки
протокол № 1 від 1.09.2025 р.

ДОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

МЕДИЧНЕ ПРАВО

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань

D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність

D8 Право

Освітній рівень

перший (бакалаврський)

Освітня програма

Право

Статус дисципліни

вибіркова

Мова викладання, навчання та оцінювання

українська

Розробник :

к.ю.н, доцент

Світлана КАРЛІНСЬКА

Завідувач кафедри

правового регулювання
економіки

Юрій ШИНКАРЬОВ

Гарант програми

Олександр ЛИСЯК

**Харків
2025**

ВСТУП

Навчальної дисципліна «Медичне право» є вибірковою освітньою компонентою підготовки за освітньою програмою «Право» першого (бакалаврського) рівня.

Навчальна дисципліна «Медичне право» надає можливість поглиблено оволодіти знаннями щодо особливостей правового регулювання у сфері здійснення медичної діяльності, реалізації фундаментального права людини на охорону здоров'я та медичну допомогу. Вивчення дисципліни «Медичне право» спрямовано на формування у здобувачів знань про міжнародно-правові стандарти в галузі прав людини та охорони здоров'я, правового забезпечення сфери охорони здоров'я України, прав та обов'язків суб'єктів медичних правовідносин; формування практичних умінь та навичок роботи з нормативно-правовими актами України, рішеннями Європейського Суду з прав людини, правозастосовною практикою України щодо захисту прав людини у сфері охорони здоров'я; формування у здобувачів умінь та навичок вирішення практичних завдань, застосування норм права у випадку колізій, відповідно до програми курсу на підставі аналізу законодавства України про охорону здоров'я; розвиток у здобувачів навичок аналітичного мислення, уміння логічно та професійно давати оцінку медичним правовідносинам та юридичним фактам усфері охорони здоров'я та медичної діяльності, обґрунтовувати та висловлювати свою точку зору з проблем, пов'язаних із застосуванням норм, спрямованих на забезпечення захисту прав людини у сфері охорони здоров'я; розвиток правової свідомості та формування правової культури здобувачів.

Дисципліна «Медичне право» належить до переліку вибірових освітніх компонентів циклу професійної підготовки. Вона забезпечує особистий і професійний розвиток здобувача та спрямована на формування комплексу знань у сфері правового регулювання медичної діяльності, реалізації фундаментального права людини – права на охорону здоров'я. Метою дисципліни є підготовка майбутніх фахівців у галузі медичного права, спрямована на отримання необхідного обсягу теоретичних медико-правових знань, набуття практичних навичок правозастосування та правового захисту учасників медичних правовідносин, засвоєння достатнього рівня правової культури і правосвідомості для збереження балансу інтересів між

суб'єктами медичних правовідносин і дотримання прав людини у сфері охорони здоров'я, що є необхідним для практичної діяльності майбутніх правників. Головні завдання навчальної дисципліни полягають у формуванні у здобувачів системи знань, а також отримання практичних навичок та уявлень, необхідних для здійснення професійної діяльності, засвоєння специфічної фахової термінології, формування професійно грамотної юридичної мови, як важливого компонента правової культури майбутнього фахівця, що дозволить на більш високому рівні в подальшому вивчати інші юридичні науки, здійснювати правозастосування; розвиток логічного мислення та творчих здібностей, вміння аргументувати власну позицію; вироблення елементарних навичок дослідницької діяльності; формування правосвідомості та правової культури, ознайомлення з системою медичного права та законодавства про охорону здоров'я, формування вмінь і навичок користування нормативно-правовими актами та складання юридичних документів, зокрема, у сфері реалізації права людини на охорону здоров'я та медичну допомогу.

Предметом навчальної дисципліни є комплекс знань та навичок у сфері правового регулювання медичної діяльності та реалізації фундаментального права людини – права на охорону здоров'я; система положень науки медичного права щодо правових засад медичної діяльності, її суб'єктів, їх прав, обов'язків та відповідальності, а також щодо найважливіших інститутів сучасного медичного права.

Об'єктом навчальної дисципліни є нормативно правові акти, інші джерела права, що стосуються цієї сфери.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
PH1	ЗК1, ЗК2, ЗК10, ЗК11, ЗК12, СК16

PH2	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК7, ЗК8, ЗК10, ЗК11, СК1, СК2, СК3, СК4, СК5, СК6, СК7, СК8, СК9 СК10, СК11, СК12, СК13
PH5	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК8, ЗК10, ЗК11, СК1, СК2, СК3, СК4, СК5, СК6, СК7, СК8, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13
PH7	ЗК1, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, СК1, СК2, СК15, СК16
PH20	ЗК1, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК7, ЗК10, ЗК11, СК4, СК6, СК7, СК8, СК9, СК10, СК11, СК12, СК13, СК16

PH 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

PH 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

PH 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

PH7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

PH 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільногосподарського) суспільства та

необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальна частина

Тема 1. Медичне право як галузь права, наука та навчальна дисципліна.

Права людини у сфері охорони здоров'я.

Медичне право – комплексна галузь права. Предмет та методи медичного права. Медичне право та законодавство України про охорону здоров'я. Предмет та завдання науки медичного права. Становлення і розвиток медичного права як навчальної дисципліни. Медичне право в системі юридичної освіти.

Права людини у сфері охорони здоров'я: поняття та загальна характеристика. Проблеми законодавчого регулювання права людини на охорону здоров'я. Гарантії забезпечення прав людини у сфері охорони здоров'я. Біоетика і право. Система державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення..

Тема 2. Суб'єкти медичних правовідносин

Поняття та види суб'єктів медичних правовідносин. Об'єкти медичних правовідносин. Публічно-правові та приватно-правові механізми регулювання медичних правовідносин. Правовий статус пацієнта: загальна характеристика. Законодавче забезпечення прав пацієнта: міжнародні стандарти та акти національного законодавства України. Правовий статус медичного працівника. Правове регулювання професійних прав й обов'язків медичних працівників

Тема 3. Заклади охорони здоров'я як суб'єкти господарювання у сфері охорони здоров'я. Правові режими інформації у сфері охорони здоров'я.

Порядок створення та особливості діяльності закладів охорони здоров'я. Організаційно-правові форми закладів охорони здоров'я. Ліцензування медичної практики. Акредитація закладів охорони здоров'я. Госпітальні округи. Заклади охорони здоров'я як провайдери медичних послуг.

Інформація у діяльності медичного працівника. Правовий режим інформації з обмеженим доступом. Лікарська таємниця. Правові умови належного інформування пацієнта. Інформована згода пацієнта. Інформація в діяльності закладів охорони здоров'я. Організаційно-управлінська документація закладів охорони здоров'я. Сервіси Електронного здоров'я.

Тема 4. Механізми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.

Форми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин: поняття, види, засоби здійснення. Особливості використання судової форми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин: у порядку конституційного судочинства; у порядку цивільного судочинства; у порядку кримінального судочинства; у порядку адміністративного судочинства. Позасудові форми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин. Медіація. Юридична відповідальність суб'єктів медичних правовідносин: поняття, види. Цивільно-правова відповідальність у сфері охорони здоров'я. Дисциплінарна відповідальність медичних працівників. Адміністративно-правова відповідальність у сфері охорони здоров'я. Кримінальна відповідальність медичних працівників у зв'язку з їх професійною діяльністю.

Змістовий модуль 2. Особлива частина

Тема 5. Правові засади фармацевтичної діяльності та забезпечення населення лікарськими засобами.

Правові умови здійснення фармацевтичної діяльності. Державна реєстрація лікарських засобів. Державний контроль якості лікарських засобів. Просування лікарських засобів на фармацевтичному ринку. Реалізація лікарських засобів. Фармаконагляд. Забезпечення населення лікарськими засобами. Договори про реімбурсацію.

Тема 6. Правове регулювання загальної лікарської практики – сімейної медицини.

Місце сімейної медицини у системі охорони здоров'я. Правове забезпечення загальної практики – сімейної медицини. Принципи та організація діяльності

сімейного лікаря.Телемедицина в практиці сімейного лікаря.Правовідносини сімейного лікаря з пацієнтами (їх законними представниками).Правові вимоги скеровування пацієнтів сімейним лікарем.

Тема 7. Управління якістю медичної допомоги та стандартизація у сфері охорони здоров'я

Нормативні засади управління якістю медичної допомоги. Зовнішній і внутрішній контроль якості медичної допомоги. Організаційно-правові інструменти управління якістю медичної допомоги (ліцензування, атестація, акредитація).Організація контролю якості медичної допомоги в закладах охорони здоров'я.Медико-технологічні документи зі стандартизації медичної допомоги. Створення та впровадження медико-технологічних документів.Юридична чинність медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги.

Тема 8. Правове забезпечення сучасної медичної реформи.

Нормативні засади сучасної медичної реформи. Правові принципи та завдання медичної реформи. Програма державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення. Провайдери медичного обслуговування населення. Договори про медичне обслуговування населення. Правове забезпечення сервісів Електронного здоров'я. Правове забезпечення медичної реформи в умовах воєнного часу.

Тема 9. Найважливіші інститути сучасного медичного права

Правові засади надання психіатричної допомоги. Державні гарантії щодо забезпечення психіатричною допомогою та соціального захисту осіб, які страждають на психічні розлади.Захист населення від інфекційних хвороб. Права та обов'язки громадян у сфері захисту населення від інфекційних хвороб.Правове регулювання донорства крові та компонентів крові, функціонування системи крові.

Перелік практичних (семінарських) занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) завдань

Назва теми	Зміст
Тема 1. Завдання 1.	Визначати місце медичного права, як комплексної галузі права; предмет та методи медичного права; законодавство України про охорону здоров'я; предмет та завдання науки медичного права; становлення і розвиток медичного права як навчальної дисципліни.
Тема 2. Завдання 2.	Розуміти визначення прав людини у сфері охорони здоров'я, їх поняття та загальна характеристика; проблеми законодавчого регулювання права людини на охорону здоров'я; гарантії забезпечення прав людини у сфері охорони здоров'я; біоетика і право; система державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення.
Тема 3. Завдання 3.	Розуміти порядок створення та особливості діяльності закладів охорони здоров'я; організаційно-правові форми закладів охорони здоров'я. Ліцензування медичної практики. Акредитація закладів охорони здоров'я. Госпітальні округи. Заклади охорони здоров'я як провайдери медичних послуг. Інформація у діяльності медичного працівника. Правовий режим інформації з обмеженим доступом. Лікарська таємниця. Правові умови належного інформування пацієнта. Інформована згода пацієнта. Інформація в діяльності закладів охорони здоров'я. Організаційно-управлінська документація закладів охорони здоров'я. Сервіси Електронного здоров'я.
Тема 4. Завдання 4.	Знати форми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин: поняття, види, засоби здійснення. Особливості використання

	<p>судової форми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин: у порядку конституційного судочинства; у порядку цивільного судочинства; у порядку кримінального судочинства; у порядку адміністративного судочинства. Позасудові форми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин. Медіація. Юридична відповідальність суб'єктів медичних правовідносин: поняття, види. Цивільно-правова відповідальність у сфері охорони здоров'я. Дисциплінарна відповідальність медичних працівників. Адміністративно-правова відповідальність у сфері охорони здоров'я. Кримінальна відповідальність медичних працівників у зв'язку з їх професійною діяльністю.</p>
<p>Тема 5. Завдання 5.</p>	<p>Знати правові умови здійснення фармацевтичної діяльності. Державна реєстрація лікарських засобів. Державний контроль якості лікарських засобів. Просування лікарських засобів на фармацевтичному ринку. Реалізація лікарських засобів. Фармаконагляд. Забезпечення населення лікарськими засобами. Договори про реімбурсацію.</p>
<p>Тема 6. Завдання 6.</p>	<p>Розуміти місце сімейної медицини у системі охорони здоров'я. Правове забезпечення загальної практики – сімейної медицини. Принципи та організація діяльності сімейного лікаря. Телемедицина в практиці сімейного лікаря. Правовідносини сімейного лікаря з пацієнтами (їх законними представниками). Правові вимоги скеровування пацієнтів сімейним лікарем.</p>
<p>Тема 7. Завдання 7.</p>	<p>Знати нормативні засади управління якістю медичної допомоги. Зовнішній і внутрішній контроль якості медичної допомоги. Організаційно-правові інструменти управління якістю медичної допомоги (ліцензування, атестація, акредитація). Організація контролю якості медичної допомоги</p>

	в закладах охорони здоров'я. Медико-технологічні документи зі стандартизації медичної допомоги. Створення та впровадження медико-технологічних документів. Юридична чинність медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги.
Тема 8. Завдання 8.	Знати нормативні засади сучасної медичної реформи. Правові принципи та завдання медичної реформи. Програма державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення. Провайдери медичного обслуговування населення. Договори про медичне обслуговування населення. Правове забезпечення сервісів Електронного здоров'я. Правове забезпечення медичної реформи в умовах воєнного часу.
Тема 9. Завдання 9.	Визначати правові засади надання психіатричної допомоги. Державні гарантії щодо забезпечення психіатричною допомогою та соціального захисту осіб, які страждають на психічні розлади. Захист населення від інфекційних хвороб. Права та обов'язки громадян у сфері захисту населення від інфекційних хвороб. Правове регулювання донорства крові та компонентів крові, функціонування системи крові.

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми	Зміст
Тема 1. Завдання 1.	Вивчення лекційного матеріалу.
тема 2. Завдання 2.	Опрацювання завдання (ситуативне завдання 1)
Тема 3. Завдання 3.	Виконання домашнього завдання (ситуативне завдання 2)
тема 4. Завдання 4.	Підготовка до написання контрольної роботи
тема 5. Завдання 5.	Написання есе

Тема 6. Завдання 6.	Опрацювання завдання (ситуативне завдання 3)
Тема 7. Завдання 7.	Виконання індивідуального завдання
Тема 8. Завдання 8.	Виконання домашнього завдання (ситуативне завдання 4)
Тема 9. Завдання 9.	Підготовка до написання контрольної роботи

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Словесні (лекція (Тема 1-9), проблемна лекція (Тема 4-9), лекція-провокація (4)

Наочні (візуалізація (Тема 1-9).

Практичні (практична робота (Тема 1-9), есе (Тема 5), кейс-метод (Тема 2, 3, 6, 8), індивідуальне завдання (7).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

- для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту). Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) - 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним - 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

- для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит) - сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: 4 ситуаційних завдань (по 5 балів за кожне, загалом 20 балів), письмові контрольні роботи (20 балів), індивідуальне завдання (10), написання есе (10 балів).

Семестровий контроль: Екзамен (40 балів).

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни з формою семестрового контролю екзамен (іспит)).

ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

МЕДИЧНЕ ПРАВО

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Спеціальність D8 «Право»

Освітня програма «Право»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1.

I. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

ТЕСТИ:

Максимальна кількість балів за виконання цього завдання 15 балів.

1. Які з перерахованих правовідносин не входять до предмета медичного права? Це відносини щодо:

1. надання ліцензії на імпорт лікарських засобів;
2. реєстрації ветеринарних препаратів;
3. організації роботи народного цілителя;
4. обліку рецептів;
5. виробництва лікарських рослин;
6. реклами ліків;
7. функціонування громадської організації медичних працівників;
8. контролю за якістю товарів, які продаються на ринку;
9. публічної закупівлі ліків.

2. Конституція України

1. Проголошує право кожної людини на охорону здоров'я, медичну допомогу, медичне страхування.
2. Zobov'язує громадян дбати про своє здоров'я, здоров'я дітей та проходити проф.огляди
3. Гарантує надання пільгових послуг військовослужбовцям в спеціальних медичних установах.
4. Визначає перелік фахівців, які повинні надавати екстрену медичну допомогу

3. Визначте, хто згідно Конституції України є гарантом права громадян на охорону здоров'я:

1. Президент України
2. Верховна Рада України
3. Кабінет Міністрів України
4. Міністерство охорони здоров'я України
5. Парламент України.

4. Оберіть варіант відповіді, де правильно зазначено спеціальне професійне право медичних працівників:

1. право на обмеження обсягу надання медичної інформації в особливих випадках, коли повна інформація може завдати шкоди здоров'ю пацієнта
2. на пільгове надання житла і забезпечення телефоном
3. на соціальну допомогу з боку держави у разі захворювання, каліцтва або в інших випадках втрати працездатності, що настала у зв'язку з виконанням професійних обов'язків
4. на вільний вибір апробованих форм, методів і засобів діяльності, впровадження у встановленому порядку сучасних досягнень медичної та фармацевтичної науки та практики
5. на належні умови професійної діяльності

5. Дати визначення об'єкту медичних правовідносин:

1. це реальні матеріальні, духовні блага, на досягнення яких спрямована реалізація прав й обов'язків суб'єктів медичних правовідносин
2. це учасники правовідносин, тобто носії суб'єктивних прав й обов'язків
3. це суб'єктивні права та юридичні обов'язки, що реалізуються у поведінці суб'єктів медичних правовідносин
4. усі варіанти правильні

6. Назвіть групи суб'єктів медичних правовідносин:

1. усі варіанти правильні
2. суб'єкти, що надають медичну допомогу
3. суб'єкти, що отримують медичну допомогу
4. суб'єкти, що сприяють наданню медичної допомоги

7. До структури права на життя за Цивільним кодексом України належить:

1. право на медичну допомогу;
2. право на медичне втручання;
3. право на штучне переривання вагітності, якщо вона не перевищує 12 тижнів, за бажанням жінки;

4. право за медичними показаннями на проведення лікувальних програм допоміжних репродуктивних технологій;
5. право на медичну інформацію

8. Цивільний позов у кримінальній справі, пов'язаний з неналежним наданням медичної допомоги, повинен пред'являтися до:

1. закладу охорони здоров'я, а обвинувачений виступатиме третьою особою, що не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору на стороні цивільного відповідача;
2. обвинуваченого, який виступатиме відповідачем по справі;
3. закладу охорони здоров'я, а третьої особи в даному випадку не передбачено чинним законодавством;
4. закладу охорони здоров'я та обвинуваченого, які виступатимуть співвідповідачами по справі;
5. жодна з відповідей не правильна.

9. Відповідно до Основ законодавства України про охорону здоров'я, рішення про обмеження прав громадян, пов'язані із станом їх здоров'я, можуть бути оскаржені:

1. до органів внутрішніх справ;
2. до прокуратури;
3. в адміністративному порядку;
4. в судовому порядку

10. Право громадянина України на охорону здоров'я не передбачає:

1. безпечні і здорові умови праці, навчання, побуту та відпочинку;
2. фізичний та духовний розвиток особистості;
3. участь в управлінні охороною здоров'я та проведенні громадської експертизи з цих питань у порядку, передбаченому законодавством;
4. оскарження неправомірних рішень і дій працівників, закладів та органів охорони здоров'я

11. Відповідно до Основ законодавства України про охорону здоров'я, до обов'язків громадян сфері охорони здоров'я не належить:

1. вчасно звертатися до закладів охорони здоров'я за медичною допомогою;
2. піклуватись про своє здоров'я та здоров'я дітей, не шкодити здоров'ю інших громадян;
3. у передбачених законодавством випадках проходити профілактичні медичні огляди і робити щеплення;
4. вживати передбачених Законом України "Про екстрену медичну допомогу", заходів для забезпечення надання екстреної медичної допомоги іншим особам, які знаходяться у невідкладному стані

12. Провадження господарської діяльності в сфері охорони здоров'я, яка відповідно до закону підлягає:

1. ліцензуванню;
2. патентуванню;
3. акредитації;
4. атестації.

13. Лікуючим лікарем з надання первинної медичної допомоги є:

1. лікар закладу охорони здоров'я, де надається така допомога, або лікар, що провадить господарську діяльність з медичної практики як фізична особа - підприємець, які отримали підготовку за відповідною спеціальністю (крім спеціальності "загальна практика - сімейна медицина");
2. лікар загальної практики - сімейний лікар;
3. лікар, що має кваліфікаційну категорію не нижче першої;
4. лікар, що має науковий ступінь кандидата наук (доктора філософії).

14. Не є злочином наступне правопорушення в галузі охорони здоров'я:

1. порушення встановленого порядку взяття, переробки, зберігання, реалізації і застосування донорської крові та (або) її компонентів і препаратів;

2. неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником;
3. порушення прав пацієнта;
4. насильницьке донорство.

15. Головна акредитаційна комісія при МОЗ проводить акредитацію:

1. закладів охорони здоров'я державної та комунальної форми власності, що надають вторинну та третинну медичну допомогу, а також закладів охорони здоров'я приватної форми власності, що надають третинну медичну допомогу;
2. закладів державної форми власності, комунальної форми власності, що надають третинну медичну допомогу, та приватної форми власності, що надають вторинну та третинну медичну допомогу;
3. закладів комунальної форми власності, що надають первинну та вторинну медичну допомогу, та приватної форми власності, що надають первинну медичну допомогу;
4. закладів державної та комунальної форми власності, що надають первинну та вторинну медичну допомогу, та приватної форми власності, що надають первинну та вторинну медичну допомогу.

II. ВІДКРИТЕ ПИТАННЯ:

Максимальна кількість балів за виконання цього завдання 10 балів.

Розкрити та охарактеризувати:

Дайте дефініцію поняття «лікарська помилка»

Проаналізуйте суть права пацієнта, який перебуває на стаціонарному лікуванні в закладі охорони здоров'я, на допуск до нього інших медичних працівників.

III. ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ:

Максимальна кількість балів за виконання цього завдання 15 балів.

Громадянин М. звернувся у приватну клініку для проведення планової операції. Медичне втручання пройшло нормально, без жодних ускладнень у процесі операції. У післяопераційний період пацієнт почувався задовільно і на третій день за власним бажанням його було виписано з клініки. Через декілька днів самопочуття гр. М. погіршилось, проведені аналізи показали наявність в організмі інфекції і йому було проведено повторне лікування уже в іншому закладі охорони здоров'я. Громадянин М. вважає, що інфекцію йому було внесено під час операції у приватній клініці. Тому він звернувся з цивільним позовом до закладу охорони здоров'я з вимогою про відшкодування завданої йому моральної та матеріальної шкоди. Між пацієнтом та закладом охорони здоров'я було укладено договір про надання платних медичних послуг та підписано акт наданих послуг, де вказано, що послуги надані в повному обсязі і претензій в пацієнта немає.

Дайте правову оцінку наведеній ситуації.

Визначте вид юридичної відповідальності за вчинене медичними працівниками діяння.

Охарактеризуйте роль зазначених договору й акту для розв'язання конфлікту

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ РОБІТ

Екзаменаційний білет кваліфікаційного іспиту включає 15 тестів, два відкритих питання та одне практичне завдання. Кожне з завдань оцінюється певною кількістю балів, відповідно до рівня їх складності. Сумарна кількість балів складає 40 балів.

Тести.

Вірна відповідь на тестове питання оцінюється в 1 бали. Максимальна кількість балів – 15

Відкрите питання.

Максимальна оцінка завдання – 10 балів, із них:

10-9 балів передбачає високий рівень знань і навичок: відповідь повна, логічна з елементами самостійності; вдало використовується вивчений матеріал при наведенні прикладів; відповідь підкріплюється посиланнями на додаткову літературу.

8 -7 балів передбачає досить високий рівень знань і навичок: відповідь логічна, містить деякі неточності при формулюванні узагальнень, наведенні прикладів; наявні труднощі при формулюванні узагальнюючих висновків, слабка знання додаткової літератури.

6-5 балів передбачає наявність знань лише основної літератури, здобувач відповідає по суті на питання і в загальній формі розбирається в матеріалі, але відповідь неповна і містить неточності, порушується послідовність викладання матеріалу, виникають труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

4-3 передбачає неповні знання здобувача основної літератури; здобувач лише в загальній формі розбирається в матеріалі, відповідь неповна і неглибока; недосить правильні формулювання, порушується послідовність викладення матеріалу, виникають труднощі при наведенні прикладів.

2 - 1 балів ставиться, коли здобувач не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при формулюванні та висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, робить велику кількість помилок при відповіді.

0 балів ставиться, коли здобувач не розкрив поставлені питання, не засвоїв матеріал в обсязі, достатньому для подальшого навчання.

Практичні завдання.

Практичне завдання – ситуаційне завдання (кейс) 1 шт.

Здобувачу надається життєва ситуація, а йому слід вирішити яку норму права і як саме слід застосовувати у цій ситуації.

Максимальна оцінка за виконання практичних завдань становить 15 балів, із них:

Максимальна оцінка завдання –15 балів, із них:

12-15 балів передбачає високий рівень знань і навичок: відповідь повна, логічна з елементами самостійності; вдало використовується вивчений матеріал при наведенні прикладів; відповідь підкріплюється посиланнями на додаткову літературу.

9 -11 балів передбачає досить високий рівень знань і навичок: відповідь логічна, містить деякі неточності при формулюванні узагальнень, наведенні прикладів; наявні труднощі при формулюванні узагальнюючих висновків, слабка знання додаткової літератури.

8-6 балів передбачає наявність знань лише основної літератури, здобувач відповідає по суті на питання і в загальній формі розбирається в матеріалі, але відповідь неповна і містить неточності, порушується послідовність викладання матеріалу, виникають труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

5-4 передбачає неповні знання здобувача основної літератури; здобувач лише в загальній формі розбирається в матеріалі, відповідь неповна і неглибока; недосить правильні формулювання, порушується послідовність викладення матеріалу, виникають труднощі при наведенні прикладів.

3 - 1 балів ставиться, коли здобувач не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при формулюванні та висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, робить велику кількість помилок при відповіді.

0 балів ставиться, коли здобувач не розкрив поставлені питання, не засвоїв матеріал в обсязі, достатньому для подальшого навчання..

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами)(Європейська конвенція з прав людини) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.

3. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 року No 2801-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>.

4. Про безпеку та якість донорської крові та компонентів крові: Закон України від 30 вересня 2020 року No 931-IX [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/931-20#n249>.

5. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України від 6 квітня 2000 року No 1645-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14#Text>.

6. Про психіатричну допомогу: Закон України від 22 лютого 2000 року No 1489-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14#Text>.

7. Остапенко, О. Г. Конституційне право України [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. Г. Остапенко, В. В. Сергієнко; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (2,56 МБ). - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. - 259 с. : іл. - Загол. з титул. екрану. - Бібліогр.: с. 217-255. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25176>

Додаткова

8. Бочарова В. Відповідальність лікарів: судова практика. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sud.ua/ru/news/publication/210935-vidpovidalnist-likariv-sudova-praktika>.

9. Грін О.О. Основи медичного права. Альбом схем: навч. посіб. для студентів вищ. навч.закл. / О.О.Грін. – Ужгород: Видавництво ФОП Сабов А.М., 2020. – 377 с.
10. Двірська О.В. Медичне право як наука, галузь права та навчальна дисципліна: теоретико-правовий аспект. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2019 No 37. С.13-18.
11. Медичне право : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С.Б. Булеци; д-ра юрид.наук, доц. М.В. Менджул. – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2021. – 720 с.
12. Права людини у сфері охорони здоров'я : практичний посібник / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medicallaw.org.ua/vydavnytstvo/praktychnyi-posibnyk-prava-liudyny-u-sferi-okhorony-zdorovia/>.
13. Сіделковський О. Л. Єдиний медичний простір у парадигмі розвитку медичного права України. Публічне право. 2019. No 2 (34). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.publichne-pravo.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=100:pp-2019-34-14&catid=90&Itemid=483&lang=
14. Логвиненко Б. Провадження у справах про адміністративні правопорушення у сфері охорони здоров'я: поточні проблеми і прогнозовані перспективи. Публічне право. 2019. No 2(34). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.publichne-31pravo.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=99:pp-2019-34-13&catid=90&Itemid=483&lang=uk.
15. Глущенко С. І. Окремі питання захисту права на громадське здоров'я в період воєнного конфлікту в Україні / С. І. Глущенко // Права людини в період збройних конфліктів : Зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції присвяч. 25-річчю Національного університету «Одеська юридична академія» (м. Одеса, 18 листопада 2022 р.) / Нац. ун-т «Одеська юридична академія» ; каф. міжнародного та європейського права НУ «ОЮА» : у 2 т. – Одеса, 2022. - С. 401-409. <https://dspace.onua.edu.ua/items/24f906fd-1066-4007-adab-9b07eabd7972>
16. Глущенко, С. І. ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ТРАНСПЛАНТОЛОГІЮ В УКРАЇНІ–РЕФОРМА НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ ТРАНСПЛАНТ-КООРДИНАТОРІВ. // Integracja

szkolnictwa wyższego prawniczego Ukrainy z europejską przestrzenią edukacyjną - wyzwania bezpieczeństwa wewnętrznego w czasie stanu wojennego: materiały z Międzynarodowej konferencji naukowo-praktycznej, Łomża-Kharków, 15.02.2023r.
<https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4a171459-e8b5-414b-be8a-2f98b2892b82/content#page=44>

Інформаційні ресурси

15. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.
16. Міністерство закордонних справ. Офіційний сайт <https://mfa.gov.ua/>
17. сайт ПНС ХНЕУ ім. Семена Кузнеця
<https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=9834>